

Hvor stor en andel af skatterne for det sidste skatteår, staten og kommunerne vil kunne give afkald på ved overgangen til den nye ordning, vil i nogen grad afhænge af, i hvilket omfang de foreløbige skatter, der indgår i den nærmeste tid efter ordningens ikrafttræden, kan erstatte de bortfaldne skatteindtægter. Navnlig for kommunernes vedkommende vil det være af betydning, at de skatteindtægter, der i overgangstiden står til deres rådighed, ikke formindskes væsentligt. I det foregående er man som nævnt gået ud fra, at den nye ordning skulle træde i kraft den 1. januar. Som en anden mulighed bør dog nævnes, at ordningen kunne sættes i kraft den 1. juli, således at skatterne for det forløbne skatteår betales fuldt ud og således at den første opkrævningsperiode under den nye ordning kun kommer til at omfatte et halvt år. De principielle problemer vil her være de samme, som når ordningen træder i kraft den 1. januar.

Træder ordningen i kraft eksempelvis den 1. januar 1969, vil skatten for skatteåret 1968-69, der er baseret på indtægten i kalenderåret 1967, som nævnt ikke komme til fuld opkrævning, og indtægten i kalenderåret 1968 slet ikke komme til beskatning. Det vil dog være nødvendigt, at der indgives sædvanlig selvangivelse også vedrørende indkomst- og formueforholdene i 1968, idet det må påses navnlig, at der ikke til dette år henføres indtægter, som rettelig hører hjemme i indkomstopgørelserne for tiden efter 1. januar 1969, og at der ikke udskydes fradrag, som hører hjemme i 1968, til foretagelse i de senere indkomstopgørelser.

Selv om indkomsten i det „skattefrie“ år formelt er gjort rigtigt op, må der formentlig ligesom ved overgangen til kildeskat i Sverige og Norge gælde visse bestemmelser om, at ekstraordinære eller ekstraordinært store indkomster, der er indtjent i dette år, i et vist omfang indkomstbeskattes. Dette vil navnlig gælde indtægter, som i kraft af den skattepligtiges dispositioner placeres i det skattefrie år med henblik på at undgå beskatning. Men også særlige indkomstforøgelse, som ikke skyldes sådanne dispositioner, bør sikkert, navnlig når der er tale om indkomstforøgelse af betydelig størrelse, i et vist omfang beskattes.

I Sverige blev indkomstforøgelse i den skattefrie periode på mere end 1.000 kr. i forhold til gennemsnittet af indkomsterne i de nærmest forudgående 3 år indkomstbeskattet i det omfang, indkomstforøgelsen beroede på dispositioner fra den skattepligtiges side i den hensigt at opnå skattefritagelse eller på andre lignende omstændigheder. Det tilsvarende gjaldt, selv om der ikke var tale om dispositioner med henblik på skattefritagelse, for ind-

komstforøgelse, der modsvarede af en ved tidligere nedskrivninger opstået varelagerreserve, der nu fremkom til beskatning, indkomstforøgelse, der skyldtes mindre afskrivninger eller henlæggelser end tidligere, indkomstforøgelse, der modsvarede af realisationsfortjenester, samt visse andre indkomstforøgelse.

I Norge skulle der ske beskatning af indtægter, som den skattepligtige ved regnskabsmæssige forholdsregler, ved at hæve løn på forskud eller bagud, eller på anden måde, f. eks. også ved forskydning af fradragposter, havde overført til den skattefrie periode. Endvidere skulle der i et vist omfang og efter nærmere regler ske beskatning af indtægten i den skattefrie periode, når den oversteg indtægten i årene umiddelbart før den skattefrie periode og efter ikrafttrædelsen.

Et særligt problem i forbindelse med overgangen til den nye ordning opstår som følge af skattefradragretten. Den skat, der er betalt i det næstsidste kalenderår før den nye ordnings ikrafttræden og som følgelig vil være fratrukket ved indkomstopgørelsen for det skatteår, hvor en del af skatterne ikke skal betales, får den skattepligtige således i realiteten ikke fuldt fradrag for. Den skat, der betales i det sidste kalenderår før nyordningen, vil der ikke blive givet fradrag for ved beskatningen for det kommende år, idet man her vil være gået over til i stedet at give fradrag for den i selve det løbende indkomstår erlagte skat. De gældende beskatningsprocenter er fastsat ud fra den generelle forudsætning, at den skattepligtige får fradrag for erlagt skat, og det vil derfor kunne virke mindre rimeligt, at en skattepligtig, der i de sidste to år før nyordningen har svaret en særlig stor skat, ikke opnår den fulde skattemæssige fordel af at kunne bringe de store skattebeløb til fradrag det følgende år. Det bør derfor overvejes at udforme overgangsbestemmelserne således, at der i tilfælde af ekstraordinært store skattebetalinger i navnlig det sidste år før nyordningen bliver mulighed for at tage et vist skattemæssigt hensyn hertil. Dette kunne ske på den måde, at der ved beskatningen for det første år under nyordningen indrømmes fradrag for en del af de ekstraordinært store skattebeløb, f. eks. for den del, der oversteg den pågældendes skattefradrag for det eller de nærmest forudgående år.

I forbindelse med ikrafttrædelses- og overgangsproblemerne er der endvidere grund til at nævne de skattemæssige opsparingsordninger. Der tænkes herved på indekskontrakterne, visse renteforsikringer og kapitalforsikringer, kapitalbindingskontiene, skattelettelseskontiene m. v. Der bør ud fra en samlet overvejelse tages stilling til, hvorledes